

Příloha

k usnesení vlády
ze dne 11. února 2004 č. 131

Směrnice**vlády pro sjednávání, vnitrostátní projednávání,
provádění a ukončování platnosti mezinárodních smluv****I. Úvodní ustanovení****Článek 1****Předmět úpravy**

(1) Tato směrnice stanoví v souladu s ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, s rozhodnutím prezidenta republiky ze dne 28. dubna 1993 (č.144/1993 Sb.), se zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, se zákonem č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv, s Vídeňskou úmluvou o smluvním právu (Vídeň, 23. května 1969) a s ostatními právními předpisy České republiky a s jejími závazky podle mezinárodního práva zásady postupu vlády a orgánů, v jejichž čele stojí člen vlády (dále jen “ministerstvo”) při sjednávání, vnitrostátním projednávání, provádění a ukončování platnosti mezinárodních smluv.

(2) Mezinárodní smlouvou se pro účely této směrnice rozumí každé písemné ujednání, bez ohledu na jeho formu a název, které Česká republika sjednává s jedním nebo více státy, případně s jednou nebo více mezinárodními vládními organizacemi, a z něhož pro smluvní strany vznikají práva a závazky podle mezinárodního práva (dále jen “smlouva”).

Článek 2**Pravomoc státních orgánů**

(1) Pravomoc sjednávat a ratifikovat smlouvy přísluší prezidentu republiky, který na základě zmocnění daného mu Ústavou České republiky přenesl rozhodnutím ze dne 28. dubna 1993 (č. 144/1993 Sb.), s výhradou svého jiného rozhodnutí v jednotlivých případech, sjednávání a schvalování smluv, které nevyžadují souhlas Parlamentu, přístup k nim a jejich přijetí na vládu a na její jednotlivé členy.

(2) Ve smyslu odstavce 1 se pro účely této směrnice rozumí

a) “prezidentskou smlouvou” smlouva, k jejíž ratifikaci prezidentem republiky je třeba souhlasu obou komor Parlamentu nebo souhlasu daného v referendu¹⁾,

b) “vládní smlouvou” smlouva, která nepodléhá ratifikaci a nevyžaduje souhlasu Parlamentu nebo souhlasu daného v referendu, jejíž sjednávání a schvalování přenesl prezident republiky na vládu a která upravuje otázky přesahující rámec působnosti ministerstva či jiného

¹⁾ Článek 10a a článek 49 Ústavy.

ústředního orgánu státní správy, v jehož čele je člen vlády nebo jehož řízením je člen vlády pověřen,

c) “rezortní smlouvou” smlouva, která nepodléhá ratifikaci a nevyžaduje souhlasu Parlamentu nebo souhlasu daného v referendu a jejíž sjednávání a schvalování přenesl prezident republiky na jednotlivé členy vlády. Jedná se o smlouvu, která svým významem nepřesahuje rámec působnosti ministerstva či jiného ústředního orgánu státní správy, v jehož čele je člen vlády nebo jehož řízením je člen vlády pověřen.

Článek 3

Úloha Ministerstva zahraničních věcí

(1) Sjednávání smluv je nedílnou součástí zahraniční politiky České republiky. Ministerstvo zahraničních věcí sleduje, zda jsou smlouvy sjednávány v souladu se zahraničně politickými zájmy České republiky a s obecně uznávanými zásadami a normami mezinárodního smluvního práva. Z těchto důvodů s ním musí být příprava a sjednání každé smlouvy projednány.

(2) Ministerstvo zahraničních věcí dále

a) koordinuje a zabezpečuje přípravu, sjednávání a vnitrostátní projednávání smluv²⁾,

b) zabezpečuje vyhlášení smluv, jimiž je Česká republika vázána, ve Sbírce mezinárodních smluv³⁾, zajišťuje za Českou republiku jejich registraci v sekretariátu Organizace spojených národů, případně v dalších mezinárodních organizacích, vede jejich evidenci a v případě, že je Česká republika depozitářem smlouvy, vykonává depozitářské funkce,

c) sleduje dodržování a provádění smluv z hlediska uplatňování zájmů zahraniční politiky České republiky⁴⁾.

Článek 4

Přehledy smluv

(1) Ministerstva zasílají každoročně, nejpozději do 15. prosince, Ministerstvu zahraničních věcí přehled smluv, které hodlají sjednat nebo jejichž platnost chtějí ukončit v následujícím kalendářním roce. V tomto přehledu uvedou předpokládaný název smlouvy, předmět smluvní úpravy, hlavní důvod pro sjednání smlouvy s odhadem finančního dopadu jejího provádění a informaci, zda podle jejich předpokladu půjde o prezidentskou smlouvu, vládní smlouvu nebo o rezortní smlouvu. U smluv, jejichž platnost hodlají ukončit, uvedou důvod tohoto kroku i způsob, jak by měl být realizován (jednostranně či dohodou). Součástí tohoto přehledu je i výčet smluv sjednaných v běžném kalendářním roce a pokud již takové smlouvy vstoupily v platnost, číslo pod kterým byly publikovány ve Sbírce mezinárodních smluv.

²⁾ § 6 odst. 3 písm. f) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů;

§ 6 odst. 3 písm. g) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ § 6 odst. 3 písm. h) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Ministerstvo zahraničních věcí zašle přehledy smluv uvedené v odstavci 1 spolu se svým zahraničně politickým stanoviskem k nim prezidentu republiky prostřednictvím Kanceláře prezidenta republiky. Obdržené přehledy smluv včetně přehledu Ministerstva zahraničních věcí zašle následně pro informaci všem ministerstvům.

II. Sjednávání a vnitrostátní projednávání smluv

Příprava návrhů smluv a expertní jednání

Článek 5

Gestor

(1) Přípravu a projednávání návrhu na sjednání smlouvy zabezpečuje ministerstvo, do jehož působnosti zcela nebo převážně náleží otázky, jež mají být navrhovanou smlouvou upraveny, nebo které v konkrétním případě určí vláda (dále jen "gestor").

(2) U smluv upravujících společně obecné otázky spolupráce v oblasti kultury, školství a vědy (tzv. kulturní dohody) je gestorem přípravy a projednávání návrhu na sjednání smlouvy Ministerstvo zahraničních věcí.

(3) U smluv, jež mají upravovat otázky náležející zcela nebo převážně do působnosti ústředního orgánu státní správy, v jehož čele nestojí člen vlády, zajišťuje funkce gestora ten člen vlády, který byl vládou určen k plnění koordinační a informační funkce vůči tomuto orgánu.

Článek 6

Sondáž

(1) Před zahájením vlastního jednání o smlouvě může gestor provést sondáž, jejímž cílem je zejména zjištění stanoviska druhé strany k možnosti sjednání smlouvy v konkrétní oblasti, k přibližnému rozsahu otázek, které jí mají být upraveny, k předpokládané kategorii smlouvy a ke způsobu jednání o textu smlouvy (diplomatickou cestou nebo jednáním delegací expertů).

(2) Sondáž se uskutečňuje zpravidla diplomatickou cestou. Pokud sondáž hodlá gestor provést přímo a jedná se přitom o smlouvu, která nebyla zařazena do přehledu smluv na daný kalendářní rok, informuje o svém záměru provést sondáž s dostatečným předstihem Ministerstvo zahraničních věcí a v případě smlouvy, která by měla být sjednána jako prezidentská smlouva, též prezidenta republiky prostřednictvím Kanceláře prezidenta republiky.

(3) V rámci sondáže je možné druhé straně předávat texty smluv, které již Česká republika sjednala v dané věci s jinými státy, popřípadě též vzorový návrh smlouvy, který byl jako základ pro jednání o smlouvách v téže oblasti odsouhlasen vedoucími všech zúčastněných ministerstev a dalších zúčastněných orgánů státní správy.

Článek 7 Formy jednání

O návrzích textů smluv může gestor vést za podmínek uvedených v článku 8 jednání s druhou smluvní stranou nebo v orgánech mezinárodních vládních organizací či v jejich pracovních orgánech a skupinách, v mezivládních dvoustranných výborech a komisích nebo na mezinárodních konferencích.

Článek 8 Směrnice pro jednání

(1) Před zahájením jednání o návrhu textu smlouvy zpracuje gestor vždy návrh směrnice, který obsahuje

a) zdůvodnění účelnosti sjednání smlouvy, včetně předpokládaného dopadu na státní rozpočet,

b) návrh zásad smluvní úpravy, které budou při jednání uplatňovány, popřípadě návrh textu smlouvy, který bude tyto zásady obsahovat, včetně návrhu na způsob řešení případných sporů vyplývajících z výkladu nebo z provádění smlouvy, nebo informaci o tom, že gestor nepovažuje úpravu řešení sporů ve smlouvě za nutnou,

c) vymezení mandátu obsahujícího priority a limity pro postup delegace expertů,

d) informaci, zda se bude podle jeho předpokladu jednat o prezidentskou smlouvu, vládní smlouvu nebo rezortní smlouvu spolu se zdůvodněním,

e) návrh na složení delegace expertů nebo informaci o tom, že bude jednání vedeno diplomatickou cestou.

(2) Směrnice pro jednání o mnohostranné smlouvě na mezinárodních konferencích, v orgánech mezinárodních vládních organizací, v jejich pracovních skupinách a v mezivládních dvoustranných výborech a komisích je součástí směrnice pro postup české delegace na konferenci a při jednání v mezinárodní vládní organizaci.

(3) Návrh směrnice musí být projednán s vedoucími všech zúčastněných ministerstev, popřípadě dalších orgánů státní správy. Návrh směrnice pro jednání o smlouvě, která by měla být sjednána jako prezidentská smlouva, musí být projednán s vedoucími všech ministerstev, popřípadě dalších zúčastněných orgánů státní správy, dále též s předsedou Legislativní rady vlády a prostřednictvím Kanceláře prezidenta republiky k němu musí být vyžádáno stanovisko prezidenta republiky; návrh této směrnice gestor rovněž zašle k informaci předsedům zahraničních výborů Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu České republiky. Gestor zašle prostřednictvím Kanceláře prezidenta republiky prezidentu republiky také návrh směrnice pro jednání o smlouvě, o které nebyl informován v rámci přehledu smluv ve smyslu článku 4, a to v případě rezortní smlouvy a vládní smlouvy k informaci a v případě prezidentské smlouvy ke stanovisku. Stanovisko vedoucích ministerstev a dalších zúčastněných orgánů státní správy musí být gestorovi zasláno písemně nejdéle do 15 pracovních dnů ode dne doručení návrhu. Směrnici schvaluje gestor v dohodě s vedoucími všech zúčastněných ministerstev, popřípadě dalších orgánů státní správy, a v případě

prezidentské smlouvy též s prezidentem republiky a s předsedou Legislativní rady vlády. Směrnice musí být projednána a schválena ještě před zahájením expertních jednání.

(4) Pro expertní jednání o návrzích smluv s různými státy o stejném předmětu může gestor vypracovat a v souladu s odstavcem 3 tohoto článku projednat vzorový návrh směrnice.

Článek 9 Expertní jednání

(1) Expertní jednání zajišťuje gestor.

(2) Výsledek expertních jednání o textu smlouvy není pro Českou republiku závazný, neboť podléhá vnitrostátnímu schválení. Z tohoto důvodu nemůže být text návrhu připravované smlouvy, vypracovaný při těchto jednáních, vedoucím delegace expertů ani podepsán, ani parafován s účinky podpisu smlouvy či autentifikace jejího textu⁵⁾. O jednání se zpravidla sepíše protokol, v němž se zhodnotí průběh a výsledek jednání, a k tomuto protokolu se připojí dohodnutý text návrhu smlouvy, který může být na žádost druhé strany parafován bez účinků podpisu smlouvy či autentifikace jejího textu.

(3) Pokud se expertní jednání o návrhu textu smlouvy uskuteční v několika fázích, je gestor smlouvy povinen po každé fázi jednání provést jeho vyhodnocení. Zjistí-li přitom, že pro další fázi jednání nevystačí se schválenou směrnicí, zpracuje návrh na další postup, v němž zohlední výsledek dosavadních jednání, a projedná jej podle zásad stanovených v čl. 8 odst. 3.

(4) Jakmile se projednávání návrhu mnohostranné smlouvy přeneso do orgánů mezinárodní vládní organizace nebo na diplomatickou konferenci, které mají pravomoc přijímat rozhodnutí, nejde již o expertní jednání, ale o jednání, které musí být vedeno podle návrhu na sjednání smlouvy, zpracovaného a vnitrostátně projednaného podle zásad stanovených v článcích 10 a 11.

Příprava a vnitrostátní projednání návrhů na sjednání smluv

Článek 10 Obsah návrhu na sjednání smlouvy

(1) Návrh na sjednání smlouvy dvoustranné i mnohostranné (prezidentské smlouvy, vládní smlouvy nebo rezortní smlouvy) vypracuje gestor v součinnosti se zúčastněnými ministerstvy, popřípadě s dalšími zúčastněnými orgány státní správy.

(2) Návrh na sjednání prezidentské smlouvy a vládní smlouvy sestává z

a) návrhu usnesení vlády, který obsahuje

aa) u návrhu na sjednání vládní smlouvy

1. rozhodnutí ve věci sjednání smlouvy,
2. jmenování zmocněnce k podpisu smlouvy,
3. úkol zabezpečit provedení příslušných opatření ke vstupu smlouvy v platnost,
4. určení ministerstev a dalších orgánů odpovědných za provádění smlouvy,
5. text výhrady či prohlášení, má-li se k mnohostranné smlouvě učinit,

⁵⁾ Článek 10 Vídeňské úmluvy o smluvním právu (Vídeň, 23. května 1969), vyhlášené pod č. 15/1988 Sb.

ab) u návrhu na sjednání prezidentské smlouvy

1. rozhodnutí ve věci sjednání smlouvy,
2. jmenování zmocněnce k podpisu smlouvy,
3. úkol zabezpečit provedení příslušných opatření ke vstupu smlouvy v platnost,
4. určení ministerstev a dalších orgánů odpovědných za provádění smlouvy,
5. text výhrady či prohlášení, má-li se k mnohostranné smlouvě učinit,
6. doporučení ke zmocnění k podpisu smlouvy a k její ratifikaci prezidentem republiky (namísto jmenování zmocněnce k podpisu smlouvy),
7. návrh na předložení smlouvy Poslanecké sněmovně ke schválení Parlamentem, nestanoví-li ústavní zákon, že je k ratifikaci smlouvy třeba souhlasu daného v referendu,
8. úkol pro příslušného člena vlády odůvodnit sjednání předkládané smlouvy v Parlamentu, nestanoví-li ústavní zákon, že je k ratifikaci smlouvy třeba souhlasu daného v referendu,

b) předkládací zprávy, jejímž účelem je podat výstižné a konkrétní politické, hospodářské a právní zdůvodnění účelnosti sjednání smlouvy, a která proto obsahuje

1. zhodnocení vztahů s příslušným státem (příslušnými státy) nebo s příslušnou mezinárodní vládní organizací spolu s informací o souladu sjednání smlouvy se zahraničně politickými zájmy České republiky,
2. informaci o souhlasném stanovisku druhé smluvní strany (popřípadě smluvních stran), nebo odůvodněný návrh na řešení otevřených a nedohodnutých otázek, u mnohostranných smluv informaci o výhradách a prohlášeních, které byly ke smlouvě učiněny jinými smluvními stranami, a návrh případného stanoviska české strany k nim,
3. stručnou charakteristiku smlouvou přejímaných závazků a konkrétní zdůvodnění reálnosti jejich splnění,
4. informaci o tom, jak bude zajištěno provádění smlouvy; informaci o prozatímním provádění smlouvy a jeho rozsahu v případě, že smlouva má být prozatímně prováděna,
5. dopad provádění smlouvy na státní rozpočet,
6. zhodnocení souladu smlouvy s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu České republiky, se závazky vyplývajícími z členství České republiky v Evropské unii, se závazky převzatými v rámci jiných platných smluv a s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva,
7. odůvodnění kategorie navrhované smlouvy podle článku 2 odst. 2 spolu s rozbohem, zda je k ratifikaci smlouvy třeba souhlasu Parlamentu nebo souhlasu daného v referendu; v případě prezidentské smlouvy stanovující něco jiného než zákon informaci o tom, zda se jedná o smlouvu, která je přímo vykonatelná nebo o smlouvu, k jejímuž provedení je třeba přijetí zákona,

c) návrhu textu smlouvy nebo podrobných zásad smluvní úpravy; návrh musí být zpracován na podkladě výsledků jednání vedených diplomatickou cestou nebo expertních jednání,

d) návrhu postupu delegace na jednání v případě, že konečný text smlouvy má být přijat v orgánech mezinárodních vládních organizací nebo na diplomatické konferenci,

e) předkládací zprávy pro Parlament v případě návrhu na sjednání prezidentské smlouvy,

f) vyhodnocení připomínkového řízení.

(3) Návrh na sjednání rezortní smlouvy obsahuje předkládací zprávu a návrh textu smlouvy.

Článek 11

Projednání návrhu na sjednání smlouvy před předložením vládě

(1) Návrh na sjednání smlouvy zašle gestor k zaujetí stanoviska členům vlády a vedoucím dalších zúčastněných orgánů státní správy. V případě, že má být sjednána prezidentská smlouva, zašle gestor návrh na její sjednání k zaujetí stanoviska všem členům vlády a vedoucím dalších zúčastněných orgánů státní správy, předsedovi Legislativní rady vlády a prostřednictvím Kanceláře prezidenta republiky prezidentu republiky. Návrh na sjednání smlouvy mající vztah k měnové politice a devizovému hospodářství zašle vždy ministru financí a guvernérovi České národní banky; návrh na sjednání smlouvy obsahující úpravu s možným dopadem do oblasti nakládání s osobními údaji zašle vždy ke stanovisku předsedovi Úřadu pro ochranu osobních údajů. Návrh na sjednání prezidentské smlouvy zašle k informaci též předsedům zahraničních výborů Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu České republiky.

(2) Stanovisko členů vlády, vedoucích dalších zúčastněných orgánů státní správy a předsedy Legislativní rady vlády musí být gestorovi zasláno písemně nejdéle do 15ti pracovních dnů ode dne doručení návrhu; jestliže předseda Legislativní rady vlády rozhodl, že návrh smlouvy bude předložen Legislativní radě vlády k posouzení, zda je v souladu s ústavním pořádkem, s ostatními součástmi právního řádu České republiky a se závazky vyplývajícími z členství České republiky v Evropské unii, bude o této skutečnosti gestora neprodleně informovat. Stanovisko Legislativní rady vlády zašle gestorovi bez průtahů poté, co bylo přijato. Ve výjimečných případech může gestor požádat, aby bylo stanovisko k návrhu na sjednání smlouvy předneseno na poradě pověřených zástupců zúčastněných orgánů.

Článek 12

Spolupodpis návrhu na sjednání prezidentské smlouvy před předložením vládě

Návrh na sjednání prezidentské smlouvy, vypracovaný podle článku 10 a projednaný podle článku 11, předkládá gestor vládě k projednání. V návrhu se vždy výslovně uvede stanovisko předsedy Legislativní rady vlády, popřípadě Legislativní rady vlády, zda je smlouva v souladu s ústavním pořádkem, s ostatními součástmi právního řádu České republiky a se závazky vyplývajícími z členství České republiky v Evropské unii. Návrh spolupodepisuje, pokud Ministerstvo zahraničních věcí není samo gestorem, ministr zahraničních věcí. Ministerstvu zahraničních věcí gestor návrh zasílá s dostatečným předstihem před jeho projednáním ve vládě. Gestor zašle Ministerstvu zahraničních věcí společně s výtisky materiálu ke spolupodpisu jeden výtisk materiálu pro Kancelář prezidenta republiky a jeden výtisk pro potřeby Ministerstva zahraničních věcí. Ministerstvo zahraničních věcí vrátí gestorovi spolupodepsaný materiál nebo materiál s objasněním důvodů, pro které jej nelze spolupodepsat, do 10ti pracovních dnů po jeho obdržení.

Článek 13

Spolupodpis návrhu na sjednání vládní smlouvy před předložením vládě

Návrh na sjednání vládní smlouvy, vypracovaný podle článku 10 a projednaný podle článku 11, předkládá gestor vládě ke schválení. Návrh spolupodepisuje, pokud Ministerstvo zahraničních věcí není samo gestorem, ministr zahraničních věcí. Ministerstvu zahraničních věcí gestor návrh zasílá s dostatečným předstihem před jeho projednáním ve vládě. Gestor zašle Ministerstvu zahraničních věcí společně s výtisky materiálu ke spolupodpisu jeden výtisk materiálu pro Kancelář prezidenta republiky a jeden výtisk pro potřeby Ministerstva

zahraničních věcí. Ministerstvo zahraničních věcí vrátí gestorovi spolupodepsaný materiál nebo materiál s objasněním důvodů, pro které jej nelze spolupodepsat, do 10ti pracovních dnů po jeho obdržení.

Článek 14

Zjednodušený způsob schvalování vládních smluv

(1) Na základě již platných rozhodnutí vlády

1. ministr průmyslu a obchodu po dohodě s vedoucími zúčastněných ministerstev a dalších orgánů státní správy schvaluje jménem vlády návrhy na sjednání

a) protokolů a jiných prováděcích smluvních dokumentů ke smlouvám o hospodářské spolupráci,

b) smluvních dokumentů prodlužujících platnost smluv o hospodářské spolupráci,

c) protokolů a jiných prováděcích smluvních dokumentů ke smlouvám obsahujícím úpravu průmyslového výzkumu a rozvoje techniky a technologií, jejichž gestorem je Ministerstvo průmyslu a obchodu,

2. ministr kultury a ministr školství, mládeže a tělovýchovy po dohodě s vedoucími zúčastněných ministerstev a dalších orgánů státní správy schvalují jménem vlády návrhy prováděcích smluvních dokumentů ke smlouvám o spolupráci v oblasti kultury, školství, vědy, mládeže, tělovýchovy a sportu,

3. ministr školství, mládeže a tělovýchovy po dohodě s vedoucími zúčastněných ministerstev a dalších orgánů státní správy schvaluje jménem vlády návrhy prováděcích smluvních dokumentů ke smlouvám o vědeckotechnické spolupráci,

4. ministr životního prostředí po dohodě s vedoucími zúčastněných ministerstev a dalších orgánů státní správy schvaluje jménem vlády návrhy prováděcích smluvních dokumentů ke smlouvám o spolupráci na hraničních vodách,

5. ministr práce a sociálních věcí po dohodě s vedoucími zúčastněných ministerstev a dalších orgánů státní správy schvaluje jménem vlády návrhy prováděcích smluvních dokumentů ke smlouvám o sociálním zabezpečení.

(2) Vedoucí ministerstev mohou jménem vlády a po dohodě s vedoucími zúčastněných ministerstev a dalších zúčastněných orgánů státní správy schvalovat návrhy prováděcích smluvních dokumentů k rámcovým smlouvám, jejichž gestorem jsou, i v dalších případech, rozhodne-li tak vláda na podkladě znalosti obsahu takových prováděcích smluv.

(3) Materiál pro vládu obsahující informaci o smluvních dokumentech schválených podle předchozích odstavců tohoto článku předkládá příslušný gestor vždy do konce ledna za každý uplynulý kalendářní rok členům vlády k informaci.

Článek 15

Návrhy na sjednání rezortních smluv

Návrhy zpracované podle článku 10 schvalují příslušní členové vlády na základě předchozího

souhlasu ministra zahraničních věcí. Ministr zahraničních věcí sdělí své stanovisko k návrhu na sjednání rezortní smlouvy nejpozději do 15ti pracovních dnů ode dne jeho doručení.

Článek 16 Plné moci

(1) K podpisu smlouvy se pro zmocněnce zpravidla vystavuje plná moc. Plnou moc k podpisu smlouvy uděluje

a) u vládních smluv ministr zahraničních věcí jménem vlády na základě jejího usnesení nebo na návrh členů vlády zmocněných jménem vlády schvalovat smlouvy,

b) u rezortních smluv příslušný člen vlády.

(2) Plnou moc vystavuje ministr zahraničních věcí na žádost zaslanou Ministerstvu zahraničních věcí nejpozději 10ti pracovních dnů před podpisem smlouvy. V případě, že tato lhůta nemůže být dodržena, požádá gestor se zdůvodněním Ministerstvo zahraničních věcí o výjimečné vystavení plné moci v kratší lhůtě.

(3) Součástí žádosti o vystavení plné moci k podpisu smlouvy schválené jménem vlády jejím zmocněným členem musí být i text smlouvy, který má být podepsán.

(4) Plnou moc k podpisu rezortní smlouvy vystavuje příslušný člen vlády v případě, že smlouvu sám nepodepisuje. O jejím vystavení a o předpokládaném datu podpisu informuje ministra zahraničních věcí. Spolu s touto informací zašle rovněž text smlouvy, který má být podepsán. Plnou moc k podpisu rezortní smlouvy v případě, že smlouvu podepisuje příslušný člen vlády, vystavuje ministr zahraničních věcí.

(5) Plné moci, které nebyly při uzavření smlouvy vyměněny, popřípadě nebudou již pro sjednání smlouvy použity, musí být neprodleně vráceny Ministerstvu zahraničních věcí.

(6) Při vystavování plné moci k parafování smlouvy s účinky podpisu smlouvy či autentifikace jejího textu se postupuje obdobně jako při vystavování plné moci k podpisu smlouvy.

(7) Vyžaduje-li to jednací řád mezinárodní organizace nebo ve výjimečných případech v rámci dvoustranných jednání druhá smluvní strana, musí být vedoucí delegace nebo její jiný člen vybaven plnou mocí k jednání, která opravňuje držitele k účasti na jednání a v případě jednání na mezinárodní konferenci nebo v rámci mezinárodní organizace i k podpisu závěrečného aktu. Neopravňuje však k podpisu smluvního dokumentu, který mohl být na takovém jednání přijat.

(8) Plnou moc k jednání vystavuje na žádost gestora ministr zahraničních věcí. Ustanovení odstavce 2 zde platí obdobně.

Článek 17 Podpis smluv

(1) Zmocněnec je oprávněn smlouvu podepsat jen tehdy, je-li smlouva po obsahové stránce v souladu s návrhem schváleným příslušným orgánem.

(2) Nepodaří-li se smlouvu podepsat, gestor vrátí plnou moc k podpisu smlouvy Ministerstvu zahraničních věcí spolu s informací o důvodech, pro které smlouva nebyla podepsána. Následně předloží vládě a v případě rezortní smlouvy Ministerstvu zahraničních věcí návrh dalšího postupu ve věci dané smlouvy projednaný se všemi zúčastněnými ministerstvy.

Článek 18

Opravy chyb v textech nebo ověřených opisech smluv

Při opravě chyby v autentickém textu smlouvy gestor postupuje v souladu s čl. 79 Vídeňské úmluvy o smluvním právu (Vídeň, 23. května 1969).

Článek 19

Projednání smluv po podpisu

Smlouvy se vnitrostátně projednají po podpisu v případě, že si to příslušný orgán, který návrh na sjednání smlouvy schválil, vyhradil nebo že to gestor smlouvy považuje za nezbytné. Při projednání podepsaných smluv se postupuje obdobně jako při projednání návrhu na sjednání smlouvy.

Článek 20

Postup v případě, kdy provádění prezidentské smlouvy vyžaduje přijetí zákona

Nelze-li zajistit provádění prezidentské smlouvy, která stanoví něco jiného než zákon, bez přijetí zákonné úpravy, gestor požádá o zajištění ratifikace smlouvy až na základě stanoviska Ministerstva zahraničních věcí, které jej konzultuje s prezidentem republiky prostřednictvím Kanceláře prezidenta republiky.

Článek 21

Překážky ratifikace prezidentské smlouvy

Vysloví-li Ústavní soud nálezem, že prezidentská smlouva je v rozporu s ústavním pořádkem, nebo v případě nesouhlasu některé z komor Parlamentu s ratifikací prezidentské smlouvy, informuje gestor neprodleně vládu o této skutečnosti a navrhne další postup.

Článek 22

Přijetí smluv, přístup k nim a změna smluv

Při přijetí mnohostranné smlouvy, přístupu k ní, jakož i při změně dvoustranné i mnohostranné smlouvy se postupuje obdobně jako při sjednávání smlouvy, pokud při jejím schválení příslušný orgán nestanovil jinak.

Článek 23

Vstup smlouvy v platnost

Smlouva vstupuje v platnost dnem stanoveným v jejím závěrečném ustanovení.

Článek 24

Listiny potvrzující konečné schválení smlouvy

(1) Ratifikační listiny a listiny o přístupu ke smlouvám a o jejich přijetí, jakož i listiny o jejich schválení vládou, vyhotovuje a jejich výměnu nebo uložení zařizuje na žádost gestora

Ministerstvo zahraničních věcí. Ministerstvo zahraničních věcí provádí na žádost gestora rovněž opatření spojená s výměnou nót o schválení smlouvy.

(2) Pokud při podpisu, ratifikaci nebo přijetí mnohostranné smlouvy, jakož i při přístupu ke smlouvě, mají být uplatněny výhrady odpovídající zájmům České republiky nebo uplatněna prohlášení zajišťující základní právní pozice České republiky, musí být návrh výhrad a prohlášení projednán stejně jako tato smlouva a schválen orgány, které daly souhlas k tomu, aby Česká republika byla smlouvou vázána.

III. Vyhlásování smluv ve Sbírce mezinárodních smluv⁶⁾

Článek 25

Povinnost vyhlásování

(1) Ve Sbírce mezinárodních smluv se vyhláší sdělením Ministerstva zahraničních věcí platné smlouvy, jimiž je Česká republika vázána, spolu s jejich plným zněním rozhodným pro jejich výklad a s překladem do českého jazyka v případě, že zněním rozhodným pro výklad smlouvy není české znění, dále oznámení o výpovědi smluv a o jiných skutečnostech důležitých pro jejich provádění a rozhodnutí přijatá mezinárodními orgány a orgány mezinárodních organizací, jimiž je Česká republika vázána, spolu s jejich plným zněním rozhodným pro jejich výklad a s českým překladem, není-li zněním rozhodným pro jejich výklad české znění.

(2) Smlouvy, které nejsou schvalovány Parlamentem a týkají se pouze malého počtu fyzických a právnických osob, mohou být vyhlášeny bez uveřejnění plného znění jejich příloh. V takovém případě sdělení Ministerstva zahraničních věcí obsahuje rovněž výčet příloh smlouvy a údaj o tom, kde lze do těchto příloh nahlédnout a pořizovat si z nich opisy a výpisy.

(3) Týká-li se rozhodnutí mezinárodního orgánu nebo orgánu mezinárodní organizace pouze malého počtu fyzických a právnických osob, jeho plné znění se nevyhláší a sdělení Ministerstva zahraničních věcí obsahuje pouze název tohoto rozhodnutí, včetně označení orgánu, který je vydal, den, kdy bylo vydáno, popřípadě den, kdy nabylo účinnosti, a údaj o tom, kde lze do tohoto rozhodnutí nahlédnout a pořizovat si z něj opisy a výpisy.

(4) Návrh na vyhlášení příslušného sdělení zašle gestor Ministerstvu zahraničních věcí s dostatečným předstihem před datem vstupu smlouvy či rozhodnutí v platnost nebo datem nabytí účinnosti skutečností podle odstavce 1 tohoto článku a Ministerstvo zahraničních věcí podnikne všechny potřebné kroky tak, aby mohlo být sdělení vyhlášeno k tomuto datu.

(5) Gestor odpovídá za terminologicky a jazykově bezvadný a ke zveřejnění způsobilý text smluv či rozhodnutí ve znění rozhodném pro jejich výklad a v českém překladu v případě, že české znění není pro jejich výklad rozhodné, jakož i za správnost oznámení o výpovědi smluv a o jiných skutečnostech, důležitých pro jejich provádění. V zájmu zajištění kontroly správnosti překladů smluv a rozhodnutí, které nebyly sjednány v českém jazyce, zašle gestor

⁶⁾ § 6 odst. 3 písm. g) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, dále viz § 5 a 6 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů.

tyto překlady příslušnému odboru Úřadu vlády k vyjádření. V zájmu zajištění jazykové správnosti českého znění či překladu smlouvy nebo rozhodnutí konzultuje gestor podle možností české znění či český překlad smlouvy s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky. Informaci o způsobu vypořádání připomínek příslušného odboru Úřadu vlády k překladu smlouvy do českého jazyka zašle gestor Ministerstvu zahraničních věcí společně s návrhem na vyhlášení příslušného sdělení.

Článek 26 Registrace smluv

Registraci mezinárodních smluv, jimiž je vázána Česká republika, v sekretariátě Organizace spojených národů a v příslušných orgánech jiných mezinárodních organizací zajišťuje Ministerstvo zahraničních věcí v dohodě s gestorem a s druhou smluvní stranou.

IV. Provádění smluv

Článek 27 Prozatímní provádění smluv

V souladu s Vídeňskou úmluvou o smluvním právu (Vídeň, 23. května 1969) lze ve smlouvě sjednat ustanovení o prozatímním provádění smlouvy nebo jejích některých ustanovení před vstupem smlouvy v platnost. Prozatímní provádění však lze sjednat pouze pro smlouvu nebo její ustanovení, jsou-li v souladu se zákony České republiky. Smlouvu nebo její ustanovení, která nejsou v souladu se zákony České republiky, prozatímně provádět nelze.

Článek 28 Zajištění plnění smluv

(1) K zajištění plnění závazků, vyplývajících pro Českou republiku z uzavřených prezidentských a vládních smluv, přijímá vláda v souvislosti s vyslovením souhlasu se smlouvou příslušná opatření. Ministerstva, do jejichž působnosti patří provádění smlouvy, případně určená usnesením vlády, jsou odpovědna za řádné plnění smlouvou převzatých závazků. Gestor je informuje o datu vstupu smlouvy či rozhodnutí v platnost nebo o datu nabytí účinnosti skutečností důležitých pro její provádění neprodleně poté, kdy je mu toto datum známo.

(2) K zajištění plnění závazků, vyplývajících pro Českou republiku z uzavřených rezortních smluv, je gestor smlouvy povinen přijmout příslušná opatření. Za plnění těchto závazků je plně odpovědný gestor smlouvy.

Článek 29 Kontrola dodržování a plnění smluv

(1) Gestor smlouvy je povinen sledovat, zda všechny zúčastněné orgány a organizace dodržují smlouvy.

(2) Gestor smlouvy je povinen

a) zajistit kontrolu plnění závazků České republiky vyplývajících ze smlouvy, jakož i sledovat plnění závazků druhou smluvní stranou, popřípadě smluvními stranami, podle potřeby

přijímat opatření k odstranění případných nedostatků a informovat ministra zahraničních věcí o zjištěných nedostatcích při dodržování smlouvy druhou smluvní stranou a o navrhovaném postupu v takovém případě,

b) při zjištění podstatného porušení smlouvy druhou smluvní stranou, popřípadě smluvními stranami, po dohodě s ministrem zahraničních věcí předložit vládě návrh na přijetí nezbytných opatření v souladu s příslušnými normami mezinárodního práva,

c) průběžně sledovat dobu platnosti smlouvy a podle potřeby učinit včas v dohodě s ministrem zahraničních věcí příslušná opatření k případnému prodloužení či ukončení platnosti smlouvy.

V. Ukončování platnosti smluv

Článek 30

Postup při ukončování platnosti smluv

(1) Platnost smlouvy končí nejčastěji splněním závazků, které upravuje, uplynutím doby, na kterou byla sjednána, dohodou jejích smluvních stran nebo jednostranně - výpovědí či odstoupením od smlouvy.

(2) K jednostrannému ukončení platnosti smlouvy lze přikročit především z důvodu jejího hrubého porušení druhou smluvní stranou, popřípadě smluvními stranami, nebo z důvodu podstatné změny poměrů, která má za následek zásadní změnu rozsahu závazků, jež mají být podle smlouvy plněny. Důvodem k jednostrannému ukončení platnosti smlouvy je rovněž její rozpor s ústavním pořádkem České republiky nebo s jinou smlouvou.

(3) Platnost smlouvy ukončuje ten orgán, z jehož plné moci byla sjednána, a to prezidentskou smlouvou a vládní smlouvou na základě rozhodnutí nebo návrhu vlády a rezortní smlouvou po předchozím souhlasu ministra zahraničních věcí.

(4) Návrh na výpověď nebo na jiný způsob ukončení platnosti prezidentské smlouvy a vládní smlouvy předkládá vládě gestor. Přitom postupuje přiměřeně podle článků 10 a 11 této směrnice. U rezortních smluv se postupuje podle článku 15 této směrnice.

(5) Ministerstvo zahraničních věcí po schválení výpovědi provádí na žádost gestora opatření spojená s rozhodnutím o výpovědi smlouvy.

VI. Archivace a evidence smluv

Článek 31

Úkoly spojené s archivací a evidencí smluv

(1) Ministerstvo zahraničních věcí vede evidenci všech smluv.

(2) K uložení v archivu Ministerstva zahraničních věcí jsou gestoři povinni bez odkladu zaslat originály smluv spolu s jedním opisem, ověřené kopie a překlad mnohostranných smluv, jakož i další dokumenty k nim se vztahující.

(3) Pokud by originály některých smluv s výslovným souhlasem Ministerstva zahraničních věcí zůstaly uloženy v archivu Ministerstva obrany nebo v archivu Ministerstva vnitra, ohlásí tyto orgány Ministerstvu zahraničních věcí evidenční číslo, pod nímž je smlouva uložena, a další potřebné evidenční údaje.

(4) Ministerstvo zahraničních věcí vede evidenci států, které jsou vázány mnohostrannými smlouvami, jejichž smluvní stranou je Česká republika.

VII. Projednávání smluv v rámci Evropské unie

Článek 32

Smlouvy ve společné působnosti

Při sjednávání smluv ve společné působnosti ES/EU a jejich členských států se postupuje podle platného usnesení vlády k institucionálnímu zajištění členství České republiky v Evropské unii a ke koordinaci procesu rozhodování. Pro postupy, které uvedené usnesení neřeší, se použijí přiměřeně ustanovení této směrnice.

VIII. Závěrečné ustanovení

Článek 33

Závěrečné ustanovení

Tato směrnice nabývá účinnosti dne 11. února 2004.